Europaparlamentet
2024-2029

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet

2024/2125(INI)

24.03.2025

BETÄNKANDE

om jämställdhetsstrategin 2025
(2024/2125(INI))

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet

Föredragande: Marko Vešligaj

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION 3

MOTIVERING 10

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN 14

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om jämställdhetsstrategin 2025
(2024/2125(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av artiklarna 2 och 3 i fördraget om Europeiska unionen,

– med beaktande av artiklarna 8, 10, 19, 79, 83, 153 och 157 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

– med beaktande av artiklarna 21 och 23 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

– med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades och undertecknades av parlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017, och av kommissionens meddelande av den 4 mars 2021 ”Handlingsplan för den europeiska pelaren för sociala rättigheter” (COM(2021)0102),

– med beaktande av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor av den 18 december 1979,

– med beaktande av FN:s Pekingdeklaration och handlingsplanen från Peking av den 15 september 1995 och av resultaten av dess översynskonferenser,

– med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling av den 21 oktober 2015 och de mål för hållbar utveckling som fastställs i denna, särskilt mål 5 ”Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt”, och de mål och indikatorer som rör denna agenda,

– med beaktande av Internationella arbetsorganisationens konvention angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde av den 29 juni 1951 och av Internationella arbetsorganisationens konvention om våld och trakasserier av den 21 juni 2019,

– med beaktande av Europarådets konvention av den 11 maj 2011 om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen),

– med beaktande av EEG- och EU-direktiven, antagna från 1975 och framåt om olika aspekter av likabehandling av män och kvinnor (direktiv 79/7/EEG[1], direktiv 86/613/EEG[2], direktiv 92/85/EEG[3], direktiv 2004/113/EG[4], direktiv 2006/54/EG[5] och direktiv 2010/41/EU[6]),

[1] Rådets direktiv 79/7/EEG av den 19 december 1978 om successivt genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet, EGT L 6, 10.1.1979, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj.
[2] Rådets direktiv 86/613/EEG av den 11 december 1986 om tillämpningen av principen om likabehandling av kvinnor och män med egen rörelse, bland annat jordbruk, samt om skydd för kvinnor med egen rörelse under havandeskap och moderskap, EGT L 359, 19.12.1986, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj.
[3] Rådets direktiv 92/85/EEG av den 19 oktober 1992 om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU[7],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2381 av den 23 november 2022 om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder[8],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/970 av den 10 maj 2023 om stärkt tillämpning av principen om lika lön för kvinnor och män för lika eller likvärdigt arbete genom insyn i lönesättningen och efterlevnadsmekanismer[9],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1385 av den 14 maj 2024 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer[10],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1500 av den 14 maj 2024 om standarder för likabehandlingsorgan på området likabehandling av och lika möjligheter för kvinnor och män i fråga om anställning och yrke och om ändring av direktiv 2006/54/EG och 2010/41/EU[11],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1712 av den 13 juni 2024 om ändring av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess offer[12],

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 mars 2020 ”En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020–2025” (COM(2020)0152),

– med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 25 november 2020 ”EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet – en ambitiös agenda för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre åtgärder” (JOIN(2020)0017) och det åtföljande gemensamma arbetsdokumentet ”Objectives and Indicators to frame the implementation of the Gender Action Plan III” (2021-25) (SWD(2020)0284),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 7 mars 2025 ”En färdplan för kvinnors rättigheter” (COM(2025)0097),

---

arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar, EGT L 348, 28.11.1992, s. 1, ELI:. http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj.

[4] Rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, EUT L 373, 21.12.2004, s. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj.

[5] Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet, EUT L 204, 26.7.2006, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.

[6] Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/41/EU av den 7 juli 2010 om tillämpning av principen om likabehandling av kvinnor och män som är egenföretagare, EUT L 180, 15.7.2010, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj.

[7] EUT L 188, 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

[8] EUT L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.

[9] EUT L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

[10] EUT L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

[11] EUT L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

[12] EUT L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

– med beaktande av sin resolution av den 13 februari 2019 om bakslag för kvinnors rättigheter och jämställdhet i EU[13],

– med beaktande av sin resolution av den 28 november 2019 om EU:s anslutning till Istanbulkonventionen och andra åtgärder för att bekämpa könsrelaterat våld[14],

– med beaktande av sin resolution av den 30 januari 2020 om lönegapet mellan kvinnor och män[15],

– med beaktande av sin resolution av den 23 oktober 2020 om jämställdhet inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik[16],

– med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2021 om EU:s strategi för jämställdhet[17],

– med beaktande av sin resolution av den 21 januari 2021 om överbryggande av den digitala klyftan mellan könen: kvinnors deltagande i den digitala ekonomin[18],

– med beaktande av sin resolution av den 11 februari 2021 om framtida utmaningar för kvinnors rättigheter i Europa: mer än 25 år sedan Pekingdeklarationen och handlingsplanen från Peking[19],

– med beaktande av sin resolution av den 10 juni 2021 om främjande av jämställdhet i utbildning och yrkesliv på området naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik[20],

– med beaktande av sin resolution av den 24 juni 2021 om situationen för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i EU, inom ramen för kvinnors hälsa[21],

– med beaktande av sin resolution av den 16 september 2021 med rekommendationer till kommissionen om att fastställa könsrelaterat våld som ett nytt brottsområde förtecknat i artikel 83.1 i EUF-fördraget[22],

– med beaktande av sin resolution av den 14 december 2021 med rekommendationer till kommissionen om bekämpning av könsrelaterat våld: nätvåld[23],

– med beaktande av sin resolution av den 15 december 2021 om jämställdhet mellan kvinnor och män i Europeiska unionen 2018–2020[24],

---

[13] EUT C 449, 23.12.2020, s. 102.
[14] EUT C 232, 16.6.2021, s. 48.
[15] EUT C 331, 17.8.2021, s. 5.
[16] EUT C 404, 6.10.2021, s. 202.
[17] EUT C 456, 10.11.2021, s. 208.
[18] EUT C 456, 10.11.2021, s. 232.
[19] EUT C 465, 17.11.2021, s. 160.
[20] EUT C 67, 8.2.2022, s. 137.
[21] EUT C 81, 18.2.2022, s. 43.
[22] EUT C 117, 11.3.2022, s. 88.
[23] EUT C 251, 30.6.2022, s. 2.
[24] EUT C 251, 30.6.2022, s. 23.

– med beaktande av sin resolution av den 10 mars 2022 om EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet[25],

– med beaktande av sin resolution av den 3 maj 2022 om uppnåendet av kvinnors ekonomiska oberoende genom entreprenörskap och egenföretagande[26],

– med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2022 om gemensamma europeiska åtgärder för omsorg[27],

– med beaktande av sin resolution av den 5 juli 2022 om kvinnofattigdom i Europa[28],

– med beaktande av sin resolution av den 1 juni 2023 om sexuella trakasserier i EU och utvärdering av MeToo[29],

– med beaktande av sin resolution av den 11 april 2024 om införlivande av rätten till abort i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna[30],

– med beaktande av sin rekommendation av den 19 december 2024 till rådet om EU:s prioriteringar inför det 69:e mötet i FN:s kvinnokommission[31],

– med beaktande av rapporten av den 25 november 2024 från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA), Eurostat och Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) ”EU gender violence survey: key results”,

– med beaktande av jämställdhetsindex 2024, offentliggjort av EIGE den 10 december 2024,

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet (A10-0000/2025), och av följande skäl:

A. Rätten till likabehandling är en grundläggande rättighet enligt fördragen[32] som erkänns i stadgan om de grundläggande rättigheterna, och är väsentlig för deras fortsatta utveckling.

B. Jämställdhet är ett av EU:s grundläggande värden, en grundläggande rättighet och en huvudprincip i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och en viktig förutsättning för framsteg.

---

[25] EUT C 347, 9.9.2022, s. 150.
[26] EUT C 465, 6.12.2022, s. 54.
[27] EUT C 47, 7.2.2023, s. 30.
[28] EUT C 47, 7.2.2023, s. 2.
[29] EUT C, C/2023/1224, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
[30] EUT C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
[31] Antagna texter, P10_TA(2024)0075.
[32] Artiklarna 2 och 3.3 i EU-fördraget, artiklarna 8, 10, 19 och 157 i fördraget om EU:s funktionssätt och artiklarna 21 och 23 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

C. Könsrelaterat våld är fortfarande ett globalt utbrett fenomen, även i EU, som har allvarliga konsekvenser för offren och samhället.

D. Alla i EU har rätt till högsta standard när det gäller fysisk och psykisk hälsa.

E. Det råder fortfarande skillnader på arbetsmarknaden och brist på rättvisa arbetsvillkor och säkerhet för kvinnliga arbetstagare i hela EU, och den befintliga löneklyftan mellan könen är främst en följd av en systematisk undervärdering av det arbete som utförs i kvinnodominerade sektorer. Frågan om lika lön för likvärdigt arbete måste därför åtgärdas för att minska löneskillnaderna mellan könen.

F. Ny digital teknik är ett hot mot jämställdheten och skulle kunna innebära att befintliga mönster av bristande jämställdhet, diskriminering och våld mot kvinnor och flickor permanentas och fördjupas.

G. Runt om i EU är det kvinnorna som i oproportionerlig grad står för omsorgsansvaret, vilket bidrar till ojämlikhet.

H. Forskning visar att kvinnor i hela världen är underrepresenterade på alla nivåer i det ekonomiska och politiska beslutsfattandet, och att möjligheten att uppnå en jämn könsfördelning i det politiska livet är avlägsen.

I. Många kvinnor och utsatta grupper, däribland personer med funktionsnedsättning, personer med missgynnad socioekonomisk bakgrund, rasifierade personer, personer med etnisk bakgrund, minoritetsbakgrund eller migrantbakgrund, äldre och hbtqi+-personer, utsätts för intersektionell ojämlikhet och diskriminering i EU.

J. Färdplanen för kvinnors rättigheter visar på EU:s starka engagemang för att skydda och främja jämställdhet och kvinnors rättigheter och anger de principer och den långsiktiga vision för framsteg som jämställdhetsstrategin för perioden efter 2025 kommer att bygga på.

1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en ambitiös jämställdhetsstrategi för 2026–2030 med konkreta, tydliga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder på de nyckelområden som beskrivs nedan.

Könsrelaterat våld

2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att identifiera könsrelaterat våld som ett nytt brottsområde som förtecknas i artikel 83.1 i EUF-fördraget för att effektivt bekämpa alla former av våld mot kvinnor och flickor, som är en av de mest utbredda kränkningarna av de grundläggande rättigheterna i EU.

3. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att erkänna kvinnomord som ett särskilt brott.

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att övervaka och uppmuntra ett snabbt införlivande av direktiv (EU) 2024/1385 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer och att lägga fram sin rekommendation om förebyggande av skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor.

5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram EU-lagstiftning för att kriminalisera våldtäkt på grundval av avsaknad av samtycke. Parlamentet upprepar att våldtäkt inte bara är en kränkning av kvinnors grundläggande rättigheter och kroppsliga självbestämmande, utan även en form av sexuellt utnyttjande av kvinnor och flickor.

Heltäckande hälso- och sjukvård med ett genusperspektiv

6. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa allmän tillgång för kvinnor och flickor till hälso- och sjukvård med ett genusperspektiv.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att på EU-nivå ta itu med de hinder som kvinnor i all deras mångfald ställs inför när det gäller tillgång till hälso- och sjukvård.

8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa fullständig och lika tillgång till sexuell och reproduktiv hälso- och sjukvård, inbegripet rätten till säker och laglig abort, för kvinnor och flickor i all deras mångfald.

Jämställdhet och kvinnors egenmakt i arbetslivet

9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att övervaka och uppmuntra ett snabbt införlivande av direktiven om tillräckliga minimilöner[33], om insyn i lönesättningen[34] och om kvinnor i styrelser[35].

10. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen att utarbeta riktlinjer som möjliggör en EU-omfattande definition och jämförelse av ”arbetets värde” och att snabbt inrätta könsneutrala verktyg och kriterier för arbetsutvärdering för att det arbete som utförs inom kvinnodominerade sektorer ska utvärderas bättre och ge rättvisare lön.

Kvinnors rättigheter och jämställdhet i utbildningen och den digitala miljön

11. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa könsinkluderande tillgång till alla utbildningsnivåer och att utveckla högkvalitativa standarder för utbildningsmaterial som främjar jämställdhet och bryter ned könsstereotyper, inbegripet främjande av omfattande sexualundervisning och samtycke.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla och anta en politik för nolltolerans i den digitala miljön med tanke på alla former av könsrelaterat våld, skadliga beteenden och narrativ som undergräver och misskrediterar kvinnors och flickors uttryckssätt online och offline, och att prioritera förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder inom alla områden som avser digital politik.

Möjlighet att förena privatliv och yrkesliv

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utveckla den europeiska strategin för vård och omsorg till en omfattande europeisk omsorgsgiv, utrustad med bindande

[33] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2041 av den 19 oktober 2022 om tillräckliga minimilöner i Europeiska unionen (EUT L 275, 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).
[34] Direktiv (EU) 2023/970,
[35] Direktiv (EU) 2022/2381.

rättsliga och finansiella verktyg för investeringar i tillgänglig, överkomlig och högkvalitativ barnomsorg och långvarig vård och omsorg.

14. Europaparlamentet betonar behovet av att sträva efter en modell med ”lika försörjnings- och omsorgsansvar” i EU, och att se över och anpassa Barcelonamålen till detta samt att också vidareutveckla åtgärderna för mamma- och pappaledighet i syfte att skapa en jämnare könsfördelning när det gäller omsorgsansvar.

Lika representation och politiskt deltagande

15. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen att genomdriva lagstiftning om könskvoter och varvade listor i alla val med en jämn könsfördelning som utgångspunkt, och att säkerställa institutionell jämställdhet på alla beslutsnivåer.

Feministisk utrikespolitik

16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja en utrikes-, säkerhets-, handels- och utvecklingspolitik som prioriterar jämställdhet i enlighet med principen om de tre ”R:n” (rättigheter, representation och resurser).

Motverka anti-jämställdhetsrörelser

17. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utveckla ett övergripande verktyg för att övervaka och motverka en demokratisk tillbakagång och en tillbakagång när det gäller kvinnors rättigheter, som är nära sammankopplade, och att se till att jämställdhet förblir en prioritering i hela EU.

Övergripande sätt att nå jämställdhet

18. Europaparlamentet upprepar att alla insatser för att åstadkomma framsteg när det gäller jämställdhet måste göras med full respekt för principerna om intersektionalitet och jämställdhetsintegrering.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa och vidareutveckla tillämpningen av jämställdhetsintegrering i sina strukturer, metoder och verktyg, och att se till att jämställdhetsperspektivet integreras i alla kommissionens förslag, inbegripet alla budgetförfaranden.

20. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att använda och vidareutveckla intersektionalitet som en övergripande princip i den nya jämställdhetsstrategin.

°

° °

21. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Jämställdhet är ett av Europeiska unionens **grundläggande värden** och tillsammans med kvinnors rättigheter utgör de en oumbärlig och odelbar del av de mänskliga rättigheterna. De utgör grunden för och syftet med rättsstatsprincipen på nationell, europeisk och internationell nivå samt de lämpligaste och mest relevanta indikatorerna för sunda och motståndskraftiga demokratier.

I det nuvarande geopolitiska sammanhanget och de globala processerna är det nu viktigare än någonsin att lägga fram **en ambitiös agenda för kvinnors rättigheter och jämställdhet**, och därför kommer detta betänkande i ett avgörande skede för Europeiska unionen. Den nya europeiska jämställdhetsstrategin efter 2025 måste upprätthålla de normer som fastställts under tidigare år och gå vidare med en allmän strävan att uppnå **jämställdhet på alla nivåer och på alla områden, för alla personer utan diskriminering.** Dessutom måste den nya strategin innehålla **beslutsamma åtgärder för att genomföra** tidigare antagen lagstiftning.

Den nya strategin kommer i en tid då de könsfientliga och antidemokratiska rörelserna är på uppgång, och texten, som kommer att läggas fram av kommissionen, måste **återspegla ett tydligt institutionellt engagemang och konkreta åtaganden för att skydda och vidareutveckla ramen för jämställdhet och därmed skydda vår demokrati.** Utan ett jämlikt och stabilt deltagande av kvinnor och flickor, och utan engagerade kvinnor och flickor finns det ingen demokrati, och de som strävar efter att nedmontera vår institutionella ram är de som angriper kvinnors rättigheter. Dessa agendor hänger ihop och kräver därför ett **EU-baserat svar**. Det krävs åtgärder inom alla politikområden och på alla nivåer, och det måste finnas en tydlig **jämställdhetsintegrering** i vårt arbete.

Världen ser mycket annorlunda ut idag jämfört med när den senaste jämställdhetsstrategin[1] antogs och nya frågor måste hanteras på lämpligt sätt: från våld och trakasserier mot kvinnor och flickor i den digitala miljön och arbetslivet till behovet av en fredsbyggande feministisk utrikespolitik och skydd av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inbegripet tillgång till säker och laglig abort, som grundläggande mänskliga rättigheter. Vi måste också inkludera en **intersektionell strategi** i vår politik eftersom vi är mycket medvetna om att vissa grupper, t.ex. invandrarkvinnor, hbtqi-personer, romska kvinnor och kvinnor med funktionsnedsättning i EU utsätts för flera samverkande former av diskriminering. Vi måste ta itu med all sådan diskriminering på ett lämpligt och snabbt sätt.

Den nyligen framlagda **färdplanen för kvinnors rättigheter**[2] är ett steg i rätt riktning som erkänner många av de problem som vi står inför i dag när vi talar om kvinnors rättigheter, men det måste tas ett steg framåt inom ramen för den nya jämställdhetsstrategin med **konkreta lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder** som syftar till att skapa ett verkligt jämställt samhälle.

Könsrelaterat våld är, enligt Europeiska jämställdhetsinstitutets definition, alla typer av våld som grundar sig på en persons kön, från fysiskt till emotionellt och från ekonomiskt till reproduktivt våld, och även om vem som helst kan vara offer för könsrelaterat våld är de allra flesta offer kvinnor[3]. Jämställdhetsindexet senaste tematiska fokus[4] handlade framför allt om

[1] EUT C 364, 28.10.2020, s. 77–86.
[2] Meddelande från kommissionen: En färdplan för kvinnors rättigheter (COM (2025)0097).
[3] https://eige.europa.eu/gender-based-violence

könsrelaterat våld och uppgifter visar att 31 % av kvinnorna i EU har utsatts för fysiskt och/eller sexuellt våld sedan 15 års ålder. Detta visar att även om framsteg har gjorts när det gäller lagstiftning och andra åtgärder i EU[5] är **könsrelaterat våld** fortfarande en av de viktigaste utmaningarna för att uppnå ett verkligt jämställt samhälle – det är fortfarande mycket utbrett i hela unionen och mer måste göras på europeisk nivå och det måste klart och tydligt **definieras som ett EU-brott**. De senaste uppgifterna visar att genomförandet av befintlig lagstiftning, t.ex. **direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer**, är en brådskande fråga som måste bevakas och ges god vägledning. Det finns också ett behov av att omformulera och vidareutveckla vissa aspekter av tidigare lagstiftningsarbete, såsom de samtyckesbaserade definitionerna, av att **lägga till våldtäkt i förteckningen över EU-brott och erkänna kvinnomord som ett brott som skiljer sig från mord**, men också av att lyfta fram några av de mindre kända kategorierna av könsrelaterat våld, t.ex. obstetriskt våld och nekad abortvård. Vi vill också se framsteg med rekommendationerna om skadliga sedvänjor.

Alla i Europeiska unionen har rätt till tillgång till **högsta möjliga fysiska och psykiska hälsa, och en hög hälsoskyddsnivå för människor** måste säkerställas vid utformningen och genomförandet av all unionspolitik och alla unionsåtgärder[6]. Rätten till hälso- och sjukvård fastställs i princip 16 i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och i handlingsplanen uppmanar vi medlemsstaterna att ta itu med ojämlikheter i hälsa. Jämställdhetsindexet visar på långsamma framsteg när det gäller jämställdhet på hälsoområdet, där andelen kvinnor och män som uppfattar sin hälsa som mycket god eller god minskar i två tredjedelar av medlemsstaterna och många villkor där kön och genus spelar roll saknar tillräcklig forskning, finansiering och resurser, inbegripet prioritering[7].

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är en av de viktigaste frågorna i diskussionen om de mänskliga rättigheterna och kan inte skiljas från förverkligandet av den grundläggande rätten till hälsa, liksom uppnåendet av jämställdhet och utrotandet av könsrelaterat våld. En persons fysiska självständighet och rätt att bestämma över sin kropp och sitt liv är en absolut förutsättning för att uppnå jämställdhet. Kränkningar av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter utgör kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Alla problem som rör sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i medlemsstaterna är gemensamma europeiska utmaningar och det är både en människorättsfråga och en hälsofråga som måste hanteras med en enhetlig strategi. Världshälsoorganisationen (WHO) erkänner behovet av allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa som en del av rätten till hälsa. Vi strävar efter en jämställdhetsstrategi som säkerställer allmän tillgång till omfattande, åldersanpassad och evidensbaserad sexual- och samlevnadsundervisning, flera olika högkvalitativa, tillgängliga och ekonomiskt överkomliga moderna preventivmetoder och preventivmedel, rådgivning om familjeplanering, fertilitetsbehandlingar och information om preventivmedel samt kostnadsfri, säker och laglig abortvård.

Situationen på den europeiska **arbetsmarknaden** kräver en snabb och övergripande strategi för att komma till rätta med de ojämlikheter som finns. En av tre kvinnor i EU har inget

---

[4] Jämställdhetsindex 2024: Att bekämpa våld mot kvinnor, bekämpa bristande jämställdhet, som offentliggjordes 2025.

[5] Såsom antagandet av direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet och EU:s anslutning till Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor (Istanbulkonventionen).

[6] EUT C 326, 26.10.2012, s. 391–407.

[7] EIGE (2025), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, (publikation kommer).

avlönat arbete och det är kvinnor som har de allra flesta deltidsarbetena i unionen. Kvinnors arbete har traditionellt sett undervärderats och könssegregeringen är fortfarande stor med en överrepresentation av kvinnor i mindre lönsamma sektorer. **Kvinnors egenmakt i arbetslivet** är ett avgörande steg när man talar om social och ekonomisk utveckling och en förutsättning för en stark konkurrenskraftig ekonomi. Ett snabbt införlivande av **direktivet om insyn i lönesättningen** är därför viktigt och tonvikten bör ligga på att undersöka olika sätt att bredda dess tillämpningsområde. Dessutom måste både **direktivet om tillräckliga minimilöner** och **direktivet om kvinnor i styrelser** genomföras. I detta betänkande konstateras att den främsta orsaken till könslönegapet är de systematiskt lägre lönerna i kvinnodominerade sektorer (omsorg, hälso- och sjukvård, utbildning, detaljhandel) jämfört med lönerna i mansdominerade sektorer, vilket också innebär att dessa sektorer inte är attraktiva för män och att skadliga normer och stereotyper förstärks. Man behöver snabbt utarbeta riktlinjer som möjliggör en definition och jämförelse av ”arbetets värde” och inrätta könsneutrala verktyg och kriterier för arbetsutvärdering för att arbetet inom kvinnodominerade sektorer ska utvärderas bättre och ge rättvisare lön. Frågan om säkerhet på arbetsplatsen, både i arbetsutrymme och i samband med distansarbete, måste tas upp.

Utbildning är en förutsättning för jämställdheten och för allas förmåga att anpassa sig till förändringar på arbetsmarknaden, och högre utbildning är avgörande för arbetstillfällen av hög kvalitet. I Europeiska unionen i dag håller den horisontella och vertikala könssegregeringen inom utbildning fortfarande i sig och den inverkar negativt på jämställdheten. Det är därför mycket viktigt att bevilja fullständig och fri tillgång till utbildning och stödja kvinnors deltagande i STEM-utbildningar och inom alla andra områden och karriärer. Antalet IKT-specialister i EU uppskattas till 8 miljoner, men endast 17 % av dem är kvinnor. Av alla som är yrkesverksamma inom AI är endast 22 % kvinnor globalt sett. Betydelsen av dessa ämnen och därmed sammanhängande arbetstillfällen ökar och vi måste se till att kvinnor inte hamnar på efterkälken och att de är trygga i den digitala miljön, även när vi tar itu med frågan om algoritmer och andra befintliga verktyg. Vi vet att den nuvarande privata ägarstrukturen och nyckelaktörerna på de stora onlineplattformarna har skapat en onlinemiljö som är negativ för kvinnors rättigheter och jämställdhet, och vi måste kunna åtgärda detta och skydda alla kvinnor och flickor i hela EU. Män måste också uppmuntras att gå in i kvinnodominerade sektorer genom bättre arbetsvillkor och rättvisa löner. Den nya jämställdhetsstrategin måste utveckla en ram som kommer att skapa trygga platser för flickor och pojkar att lära sig, utbilda föräldrar och lärare om könsstereotyper och skapa positiva förebilder för kvinnor och feministiska män.

Omsorgsansvar för barn och andra anhöriga är ett stort hinder för kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Obetalt omsorgsansvar gör att 7,7 miljoner kvinnor inte kan delta på arbetsmarknaden jämfört med endast 450 000 män. På hushållsnivå är det en ojämn fördelning av oavlönat omsorgsarbete mellan kvinnor och män som begränsar kvinnors lika deltagande på arbetsmarknaden och möjlighet att göra karriär. Denna situation är ett hinder för att uppnå en verkligt rättvis ram för **balans mellan arbete och privatliv**, och den nya strategin måste ta itu med dessa frågor. Vårt mål är att arbeta för en modell med ”lika försörjnings- och omsorgsansvar” i samhället. Vi måste därför noga följa, utvärdera och vid behov vidareutveckla **direktivet om balans mellan arbete och privatliv**, men det finns också ett behov av att lägga fram en **europeisk omsorgsgiv** baserad på den europeiska strategin för vård och omsorg, med bindande lagstiftning och finansiering på EU-nivå. Kvinnor har tagit på sig omsorgsbördan i olika kategorier och vi måste skapa lika villkor på europeisk nivå.

Diversifierade grupper fattar bättre, mer inkluderande och mer hållbara beslut. Endast de beslut som tar hänsyn till allas åsikter har förmåga att bana väg för en framtid som är bättre för alla, och **kvinnor i beslutsfattande positioner** är viktiga förebilder och bidrar till att forma ramen för en jämlik framtid. Vi måste ta itu med skillnader i beslutsfattandet på såväl politisk som ekonomisk nivå och samtidigt ta itu med institutionella ojämlikheter som hindrar kvinnor från att förverkliga sin fulla potential.

I tider av alltfler globala konflikter och ökad osäkerhet måste **EU:s utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik vara feministisk** där kvinnors rättigheter och jämställdhet förverkligas och blir till en av de övergripande principerna och huvudmålen. Vår utrikespolitik måste kunna återspegla ett fredsbyggande uppdrag, och en av förutsättningarna för detta är lika deltagande av kvinnliga ledare och intressenter. Agendan för att främja och skydda kvinnors rättigheter samt stödet för kvinnliga aktivister, utbildare och ledare i konfliktområden måste prioriteras i alla EU:s strategier för konflikthantering samt i alla verktyg och mekanismer för krishantering. Principen med de tre R:n (rättigheter, representation och resurser) måste gälla i alla EU:s yttre åtgärder.

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN

Pursuant to Article 8 of Annex I to the Rules of Procedure, the rapporteur declares that he received input from the following entities or persons in the preparation of the draft report:

Entity and/or person
European Parliamentary Forum for Sexual & Reproductive Rights
The International Planned Parenthood Federation (IPPF) European Network
Center for Reproductive Rights
European Women's Lobby
Foundation for European Progressive Studies (FEPS)
European Institute for Gender Equality
B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran.
Fertility Europe
Center for Women Victims of War (ROSA)
The Directorate-General for Justice and Consumers (DG JUST) of the European Commission
European Trade Union Confederation (ETUC)
European Public Service Union (EPSU)

The list above is drawn up under the exclusive responsibility of the rapporteur.

Where natural persons are identified in the list by their name, by their function or by both, the rapporteur declares that he has submitted to the natural persons concerned the European Parliament's Data Protection Notice No 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), which sets out the conditions applicable to the processing of their personal data and the rights linked to that processing.